

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gaudendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1664

§. II. Qui suo statu contentus est, etiam eum adiumentis omnibus, hoc est euentibus, qui extrinsecùs illum ad hunc statum perduxerunt, contentum esse necesse est.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13517

S. II.

Qui suo statu contentus est, etiam illum adiumentis omnibus euentibusque qui extrinsecus eum ad hunc statum perduxerunt, contentum esse necesse est.

16. **A**Tque hinc præclarissima elicitur doctrina, quâ plurimos animi angores perturbationesque, si rectè percipiatur, facillè componemus. Et hæc in eo est posita, vt si statui tuo acquiescas, acquiescas illico etiam omnibus quæ ad eum te statum perduxerunt. *Varia sunt per quæ nos Deus in statu nobis conueniente collocat.* Varia ea sunt; ac primùm quidem extrinsecus aduentientia quædam, vt nascendi conditio, parentum mores, educationis genus, ad studia diuersa applicatio conueniens, & his similia. Alia sunt ab ipsomet homine; corporis compositio, animi vigor, ingenij acumen, dijudicandi prudentia, memoria, genus, lepor, cæteræque animi affectiones, in singulis semper aliæ atque aliæ. Alia denique supernaturalia sunt dona gratiæ, orationis, lachrymarum, miraculorum nonnumquam etiam, Prophetiæ, raptuum & extaseon. Hæc autem omnia & singula, ea esse dico, pro quibus primò summæ agendæ sunt Deo gratiæ tanquam omnium auctori bonorum, si affuerint; sic tamen secundò, vt si absint, non multum angaris aut labores; neque demum tertio cuiquam vt inuideas & succenseas, quem videris hisce dotibus longè præ te luculentius abundare. O quantâ tranquillitate fruemur, quotque tempestates animi commotionesque dabitur euadere, hoc si documentum altè infigamus animo! quod quidem ex eis quæ iam diximus, facillè erit comprehendere.

17. **M**urmuramus enim nonnumquam, conquerimurque, exempli gratiâ, (vt ex vno discamus de omnibus ferre iudicium) de natiuitate nostrâ nascendiuæ infelicitate; eos scilicet obtigisse nobis parentes, qui si alij fuissent, alios profectò viros futuros nos; alia enim præ oculis exempla habituros, educationem aliam: eos fuisse, qui bona omnia abligurirent, neque quid filij agerent, quibusue applicarent animum studijs, multum pensi habuisse; vili opificio applicuisse te, idiotæ cum essent ipsi, neque

que præclari quidquam tibi instillasse, aut ad maiora fecisse animos, quos tamen habere videris tibi ad non parua natos, nisi cultura defuisset. Infinita sunt eiusmodi, quæ nobis præterita attendentibus, non rectè euenisse videntur; meliusque futurum nobis iudicamus, aliter si accidissent res. Alijs enim paterna mors intempestiua fuit; vt qui iam maioribus dignitatibus proximè admouendus, filiorum rationibus longè meliùs erat consulturus: alijs sera nimis accidit; vt qui rerum suarum decoctor nimius, aut qui longiorem vitam trahens spem tibi matrimonij splendidissimi olim, auaritiâ suâ intercluserit. Huius farinae, infinitæ sunt querimoniæ.

*Sed inu-
itè.*

Verùm vt hæc componam verbo vno, animum arrige. An illud rectè percepisti, quod præcedenti fermocinatione exegimus, tuum quo nunc frueris statum, optimum tibi esse, & vt talem, præ alijs infinitis, à Deo assignatum? Hoc si animo tuo persuaseris acquiescasque, cur non approbas etiam ea, quæ sapientissima Mens, ad eum vt te statum leni manu conduceret, adhibuit adiumenta? Plebeius enim cùm iam sis, statuerat iam id certè ab ipsâ æternitate Deus, eum statum honori suo promouendo, imo & tuæ saluti fore conducibiliorem. Decretum verò vt exequatur, de pauperibus tibi humilibusque parentibus prospexit Deus. Casum hunc fuisse putas? imo verò sapientiæ maximæ, tibi que summopere consulentis, decretum id fuit. Si quidem si è nobili stemmate clarisque parentibus ortum duxisses, quâ tandem ratione ad Plebeium statum, quem tibi Deus necessarium iudicabat, fuisses detrudendus? quantæ & quot reuolutiones fortunæ implicare te, non sine summo tuo incommodo debuissent, vt ad tam humilem deuoluereris conditionem? Omnibus his malis vt occurrat Deus, ab ipso exordio ita rem disposuit, vt per solos parentes esses, id quod summo molimine esse nihilominus debebas postea. Imo si rectè tecum reputas, summum beneficium tibi Deus præstitit, pares futuræ vitæ, hoc est humiles tibi quod voluerit esse natales; intolerabilior enim fuisset hæc sortis vicissitudo, animum ad delicias factum, manusque otio assuetas, laboribus deinceps applicare; quod tamen modò, paterno inductus exemplo, & operi ab ipsâ iam inde pueritiâ innutritus, exequeris non grauatè imo & hilarè.

*Si placet ti-
bi finis pla-*

At verò inquires, studijs vitam impendissem, aut militiæ adiecissem

18.

Tract. 10.

19.

cissem animum, & aliquam viuendi rationem inuenissem meliorem meâ, commodioremque rebus meis. Quæso ne iam disceptemus quod præcedenti Tractatu peregrimus: neque mihi posthæc oggeras, meliorem tibi statum dari potuisse. Commodior fortasse inueniri potuit, & vt vulgus loquitur fortunatior, at melior, id quidem pernego. Studijs enim aut militiâ, æternam animæ tuæ damnationem consciuisses, aut certè non ad eum virtutis gratiæque apicem ascendisses: neque hoc reuocemus in dubium, quod prudenti trutinâ examinasse, & demum statuisse Deum, iam concessimus, plebeium nempe esse debuissè te. Hoc autem si ita est, tum certè plebeius vt esses, conuenientissimè plebeis rudibusque parentibus natum te esse vt confitearis necesse est: alius esse si debuisses, de alijs longè natalibus tibi prospecturus erat Deus. Quid ergo obmurmuras malefane, quid conquereris? Age quin imò gratias, quantum potes, maximas Conditori tuo, de parentum ignobilitate & ignauâ, omniaque quòd tam sapienter & sine tuâ molestiâ aut incommodo digesserit. Denique plebeius esse cum debebas, nonne id longè conuenientiùs, vt ne primis quidem labris studia, vel militiæ aulæue artes degustaueris, vt totâ animi propensione, in eam cui incumbis artem ferare, statusque tui munia gnauiter obeas & studiosè? Quin igitur acquiescimus euentibus illis, quorum finem approbamus?

20. Quæ verò de opifice & plebeio dicta sunt, hæc alijs quibuscumque euentibus applicate; infirmitati nimirum corporis, vultus deformitati, fortunarum euerfioni, amicorum occasui, cæterisque quæ referre longum sit. Vt verò applicetis rectè, primum illud, tanquam basim firmissimam statuere, vestrum vobis statum, & quidem solum illum, maximè conuenire; & illico rebus omnibus quæ tibi hæctenus euenerunt, tanquam adminiculis statui tuo procurandò necessarijs, acquiesces. Huic cogitationi aliquando per otium insiste; & summo animi gaudio ea te afficient, quæ olim cum acciderent summopere affligebant; affligebaris autem Dei artes *adinuentionesque* quòd non caperes. Cepit eas diuinus Psalter, nam ijs meditandis adtecit animum, Et meditabor, inquit, *in omnibus operibus tuis, & in adinuentionibus tuis exercebor.* Et quod tandem omnibus rite pertractatis fert iudicium? *Deus; in sancto via tua. Quis Deus magnus sicut Deus.*

ceant &
media ne-
cesse est.

Agnosces
id, si adin-
uentiones
Dei in te ad
statum ordi-
nando at-
tenderis.

Psal. 78.

Deus noster? Tu es Deus qui facis mirabilia. Notam fecisti in populis virtutem tuam.

Id iucundissimè facies, si in statu amplo & felici te collocatum videas.

Quid enim? adinventiones eas scire desideras? Status certè si fortunatus tibi modò sit; si domus bene composita, opes honestæ, vxor placida & commoda, animo denique corporique si sit benè; hæc inquam vitæ ratio quam iam instituis si arridet; mente totam vitæ tuæ seriem meditatio pertexe, idque tecum expende, quæ tandem non præcesserint, qui casus, quæ rerum reuolutiones non obtigerint, antequam ea tibi conditio obueniret: quos parentes nactus fueris; quâ illi fortunâ iactati locum patriamue mutarint, vt ambo in manus conuenirent; quò modò mortui & quò tempore; quò pacto eorum aut mors aut vita, rebus tuis obfuerit profueritue: quò pacto inuidia tibi amicos pepererit, idque res tuas extulerit, deprimere eas quòd vellet infestus quis; istud tibi ad honores viam vt patefecerit, officere quod videbatur maximè, tibi que Dauidis sortem obtigisse, cui Saulis iræ, & inuidiæ innatus dolor, ad Regni fastigium gradus fuit. Hæc inquam sedulò expende, omnemque vitæ transactæ decursum mente relege; & illud liquidò & summâ animi cum delectatione comperies, *adinventiones* præclarissimas fuisse, & quasi vitæ compendia, quæ ad statum, qui tibi tantopere arridet, tandem aliquando deducerent.

Aliter iudicamus quâdo statum est humior.

At verò non ita te dimitto vir fortunatissime. Aliud habeo quod suggeram. Audi. Enimvero, idcirco quia nunc ad votum fluunt omnia, quia tua tibi arridet conditio, *adinventiones* Dei agnoscis, & verò etiam placent. Iam certè haud grauè gratias ages Deo, iis ortus quòd sis parentibus, sine quorum adminiculo neutiquam quod es fores: iam obitum aut patris aut amici & propinqui iudicas oportunissimum fuisse rebus tuis, hæreditati que tunc capiendæ, cum matrimonio ineundo id maximè conducebat: iam gaudes fortunam illam tibi tam aduersam obtigisse, maleuolas inuidorum linguas te tuaque admordisse, quæ tibi maioris nominis acquirendi prima fuit occasio: iam denique probas omnia, quæ te ad hunc statum deuexere: iam Dei machinationes consiliaque laudas, quæ tamen non exiguam dedere & dolendi & conquerendi materiam, cum Dei artem non perpenderes, neque quò hæc vergerent, satis intelligeres. Numquid ita se res habet? ita planissimè. Ideo nempe iam placet

Tertul. in
Apolog.

cet Deus; quia placet quod dedit Deus: ideo iam placent viae & adminicula, quia placet finis: alioquin vt rectè Tertullianus, *si Deus homini non placuerit, Deus non erit;* ita inter mortales agitur. Optimè de diuinis rebus iudicamus cum nobis bene est, nam *apud vos, inquit Tertullianus, humano arbitratu diuinitas pensatur.*

23. Verùm age, iudicio te tuo, quod modò rectè tulisti teneo; praximque quam omni conditioni applices, expedio. Eodem certè modo quò de statu qui aridet, de quocumque alio philosophare, & rem confecimus. Id certò tecum statue, non amplum & potentem, non commodum & laboris expertem, sed pauperem, sed plebeium, sed labori obnoxium, sed otij omnis deliciarumque expertem, sed quemcumque demum qui tibi obrigit, tuum esse statum tibi que competentem: statimque illud penitus perspicies, omnia quæ te circumstetere aut bona aut mala, aut læta aut tristia, viam strauisse, quã ad hunc quem obtines statum deuenires. Itaque si finis placet, tuaque tibi sufficit aridetque qualiscumque sit conditio, gaudebis confestim parentes tibi puero quòd erepti sint, egeni quòd fuerint & ignobiles, fortunã aduersã quòd deieci sint; gratiasque quinimo ages Deo, quòd nec opulentus fueris puer, nec studiis applicitus, nec generosiori admotus educationi, imò quod scientiarum omnium hebes sis modò. An hæc, inquires, gratiarum agendarum est materia? maxima enimvero; nisi fortè ne de statu quidem vniuerso, vllas tibi gratias Deo referendas esse existimas.

24. Demonstratio sanè hæc mihi quidem videtur euidens, cuique opponi admodum nihil possit. Quòd si statum hunc meum mihi optimum esse iudico (iudicare sanè quod debeo) certè & illam tempestatem, & illam iniuriam & illam amici parentisue mortem, æquè ac pari ratione arbitrari debeo mihi conuenire (licet exiguæ humilisque conditionis meæ fuerit origo) ac is illa sibi arbitratur conuenire qui per ea ipsa aut etiã alia adminicula, ad amplissimam fortunam est euectus; rectè quidem iudicare si volumus. Verùm id semper malum est, quòd iudicium quantumcumque sanum insanus plerumque interpellet affectus.

25. Hanc verò cogitationem, Auditores, ad omnia quæ vobis extrinsecus obueniunt animumque perturbant, magno animi emolumento poteritis extendere. Quidquid enim accidet, scito

N n

Verùm idè
iudiciũ de
adiuuentio-
nibus Dei,
omni sta-
tui conue-
nit.

Et applicã-
dum omni-
bus euenti-
bus extrin-
secus ad
te venientibus.

te id à Deo vobis immitti, aut ad continendos vos in eo quem obtinetis statu, quemque perperam forte vultis extendere, aut etiam vt te à pristino, quem tibi obfuturum posthac videt, dimoueat & deiciat; aut denique, si id è suâ gloriâ futurum est, vt hunc quem geris statum amplius leuehat & extollat. Externa omnia, Dei instrumenta sunt, quibus pro sua Prouidentia vtitur industriè; circumstantiasque omnes ita attemperat, vt finem suum absque vllò aberrandi periculo consequatur. Finis autem ille, semper est bonum tuum: siquidem illud Augustini est verissimum, *Nihil tibi euenire permittet, nisi quod tibi profit etiam si nescias*; si nempe *utilissimi Domini te seruum profiterare*. Itaque cum abeuntem à te fortunam videris, cum maritum spem tuam demeti, cum amicos diffluere, emori; immoto id conspicies vultu; si statum tuum per hæc immutantem Deum aspexeris. Neque iam rebus hominibusue succensebis, quos statûs non amplius posthac tibi conducturi, & in alium melioremque conuertendi, noueris esse instrumenta.

Aug. in 6
in fine.

§. III.

Qui suo statu contentus est, etiam internis quas habet animi dotibus contentus esse sit necesse est.

Etiã suis quisque animi dotibus debet esse contentus.

VERùm ad alios adhuc sedandos motus, vt cœpit, decurrat oratio. Cùm enim hominis efformando statui, non externis tantum adminiculis vtatur Deus, sed internâ etiam hominis constitutione, vt probauimus; quæ quidem in animi dotibus, ingenio videlicet, retinendi & imaginandi potentia, indole, genio, affectionumque bonâ difficiliue temperie, maximè est posita. illud iam agendum est, & ex iis quæ iam dicta sunt conficiendum, vt suo quisque ingenio aut hebetudini, iudicandi acuminis aut tarditati, imaginationis vi aut impotentia, bene vel malè attemperato cerebro, quin & omnibus tum à natura, tum à gratia collatis donis penitus acquiescat, nec ad alia multum sollicitèue suspiret.

26.

Tract. 8.

Quamquam plerique mortales

An ergo de ingenio, inquires, iudicium sui improbitate quicquam est querulus; an alicui non ad abundantiam admensus est

27.